

SÄKERHETSATABLAD

I enlighet med föreskrift 453/2010/EG

1. NAMNET PÅ PRODUKTEN OCH FÖRETAGET

Namnet på produkten

Artline METALLIC INK MARKERS. EK-900XF, EK-990XF, EK-999XF, EK-993

Kulör: Silver

Rekommenderad användning: Permanent märkning

Namnet på företaget

AB THURE BÜNGER

Bruksvägen 4

342 35 Alvesta

Telefon: 0472-453 50

Fax: 0472-453 63

e-mailadress till den person som är ansvarig för detta säkerhetsdatablad: ulf.gustensson@bungers.se

Telefonnummer vid nödsituationer: 112, begär Giftinformation

2. FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering enligt CLP-förordning 1272/2008/EG

Brandfarliga vätskor. Kategori 2

Luftvägar, Toxicitet. Kategori 1

Frätande eller irriterande verkan på hud. Kategori 2

Specifik organotoxicitet - enstaka exponering. Kategori 3

Farligt för vattenlevande organismer,

långvarigt toxisk. Kategori 2

H 225: Mycket brandfarlig vätska och ånga

H 304: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna

H 315: Irriterar huden

H 336: Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad

H411: Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter

2.2 Märkning enligt CLP-förordning 1272/2008/EG

Faropiktogram

Signalord: Fara

Faroangivelser

Mycket brandfarlig vätska och ånga

H 225

Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna

H 304

Irriterar huden

H 315

Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad

H 336

Farligt för vattenlevande organismer, kronisk toxicitet

H411

Skyddsangivelser - förebyggande

Får inte utsättas för gnistor/öppen låga/heta ytor.- Rökning förbjuden

(P210)

Vidta åtgärder mot statisk elektricitet

(P243)

Undvik att inandas ångor

(P261)

Använd skyddshandskar/skyddskläder//ögonskydd/ansiktsskydd (ej nödvändigt vid normalt bruk)

(P280)

Tvätta händerna noga efter användning

(P264)

Används endast utomhus eller i väl ventilerade utrymmen (normal ventilation tillräckligt)

(P271)

Undvik utsläpp till miljön.

(P273)

Skyddsangivelser-Åtgärder

Vid brand: Släck branden med pulver, skum eller koldioxid.	(P370+378)
VID FÖRTÄRING: Skölj munnen omedelbart. Framkalla INTE kräkning.	(P301+P330+P331)
Sök läkarhjälp.	(P313)
Samla upp spill	(P391)
VID INANDNING: Flytta personen till frisk luft och se till att hen vilar i en ställning som underlättar andning.	(P304+P340)
VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsatt att skölja.	(P305+P351+P338)
Vid bestående ögonirritation: Sök läkarhjälp.	(P337+P313)
VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten.	(P302+352)
Vid hudirritation: Sök läkarhjälp	(P332+P313)

Skyddsangivelser-Förvaring

Förvaras på väl ventilerad plats. Förpackningen ska förvaras väl tillsluten. (P403+P233)

Skyddsangivelser-Avfall

Förbrukade pennor lämnas som blandavfall (P501)

3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR I PENNANS BLÄCK

Ämne/Blandning: Blandning

Ämne	CAS - nr	EG - nr	Vikt - %	Klassificering enligt 1272/2008/EG	
				Faroklass	Faroangivelser
Metylcyklohexan	108-87-2	203-624-3	30 – 40	Brandfarlig vätska 2 Asp. toxisk 1 Hudirriterande 2 STOT.SE.3 Farligt för vattenmiljön 2	H226 H304 H315 H336 H411
Isoparaffin-kolväten	90622-57-4	292-459-0	1 – 10	Brandfarlig vätska 3 Asp. toxisk 1 Farligt för vattenmiljön 2	H226 H304 H411
Aluminium	7429-90-5	231-072-3	5 – 15	Ingen	Ingen

Faroangivelser i klartext för ingående ämnen finns under punkt 15.

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

Inandning: Flytta personen till frisk luft och se till att hen vilar i en ställning som underlättar andning.

Hudkontakt: Tvätta med mycket tvål och vatten. Vid hudirritationer/utslag eller annat obehag: Sök läkarhjälp.

Kontakt med ögon: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsatt att skölja. Vid bestående ögonirritation: Sök läkarhjälp.

Förtäring: Skölj munnen omedelbart. Framkalla INTE kräkning. Vid bestående obehag: Sök läkarhjälp.

5. ÅTGÄRDER VID BRAND

Lämpliga släckmedel: Koldioxid, pulver eller skum.

Ej lämpliga släckmedel: Hård vattenstråle.

Specifik släckningsmetod: Inledande släckning med koldioxid, pulver eller skum. Om elden sprider sig, släck med stora mängder vattendimma. Släpp inte ut släckvatten till ytvatten.

6. ÅTGÄRDER VID SPILL / OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

Torka upp med papper eller trasa. Sprid inte till miljön.

7. HANTERING OCH FÖRVARING

Hantering: Sörj för god ventilation.
Undvik kontakt med ögon, hud och kläder.
Rök inte när produkten används.

Lagring: Förvaras väl tillslutet, torrt och svalt.
Hålls åtskilt från antändningskällor. Skyddas mot solljus.
Förvaras oåtkomligt för barn.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER

Nivågränsvärden för arbetslokal:

Metylcyklohexan: Saknas
Isoparaffinkolväte: 300 mg/m³ (lacknafta)

Begränsning av exponering:

Sörj för god ventilation. Undvik kontakt med ögonen och upprepade hudkontakter.

Personligt skydd:

Bedöms ej vara behövligt vid normal användning. Vid behov: Använd skyddshandskar, skyddsglasögon och/eller andningsmask.

Miljö:

Undvik utsläpp till mark, vatten och avlopp.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

Lättflytande bläck med svag lukt av lösningsmedel.

Flampunkt: -3,5 °C

Täthet: 0,8 – 1,0 g/cm³

Bläcket är olösligt i vatten.

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

Stabilitet:

Stabil vid normal hantering.

Förhållanden som ska undvikas:

Eld, hög temperatur, direkt solljus.

Ämnen som ska undvikas:

Starkt oxiderande ämnen.

Farliga sönderdelningsprodukter:

Koloxid och koldioxid.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

Resultat från djurförsök:

Akut toxicitet

Metylcyklohexan:	LD ₅₀ oralt råtta:	>5 000 mg/kg
	LC ₅₀ inhalation råtta:	23 mg/l/4h
	LD ₅₀ dermalt kanin	>2 000 mg/kg
Isoparaffinkolväte	LD ₅₀ oralt råtta:	>5 000 mg/kg
	LC ₅₀ inhalation råtta:	>5 mg/l/4h
	LD ₅₀ dermalt kanin	>5 000 mg/kg

LD₅₀ är den dos varvid 50 % av försöksdjuren dör.

LC₅₀ är den koncentration i inandningsluften varvid 50 % av försöksdjuren dör.

Påverkan människa

Luftvägar, Tox.

Kategori 1. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna

Frätande eller irriterande verkan på hud.:

Kategori 2. Orsakar hudirritation.

Specifik organotoxicitet -enstaka exponering:

Kategori 3. Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad

Cancerfara:

Produkten innehåller inga komponenter som är listade av IARC, EPA, EU eller NTP som cancerogena.

12. EKOTOXIKOLOGISK INFORMATION

Metylcyklohexan; LC₅₀ Fisk 96h: 5,8 mg/l (Art: *Morone saxatilis*)
EC₅₀ Daphnia 48h: 1,47 mg/l (Art: *D. magna*)
IC₅₀ Alger 72h: 6 mg/l

Isoparaffinkolväte LC₅₀ Fisk 96h: 2600 mg/l (Art: *Pimephales promelas*)

13. AVFALLSHANTERING

Förbrukade märkpenor hanteras som blandat avfall.

Undvik spridning till grundvatten, vattendrag och avloppssystem

14. TRANSPORTINFORMATION

INTERNATIONELLA FÖRESKRIFTER

UN-nr: DOT, ADR, IMDG, IATA: 1210
UN fraktbeteckning: DOT, ADR, IMDG, IATA: Tryckfärg

Fraktfaroklass: DOT, ADR, IMDG, IATA:
Klass: 3 (Brandfarliga vätskor)
Märkning: 3
Förpackningsgrupp DOT, ADR, IMDG, IATA: II
Miljöfaror Marine pollutant: Nej
Särskild försiktighetskod EMS-beteckning: F-E, S-D
för användare
Bulktransport i enlighet med Annex II till MARPOL 73/78
och IBC-kod: Ej tillämplig

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

Klassificering av ingående ämnen med faroangivelser i klartext 1272/2008/EG

Metylcyklohexan

Faroklass & kategori: Mycket brandfarliga vätskor. Kategori 2
Aspirationstoxicitet. Kategori 1
Frätande eller irriterande verkan på hud. Kategori 2
Specifik organtoxicitet - enstaka exponering. Kategori 3
Farligt för vattenmiljön. Kategori 2
Piktogram: GHS02, GHS08, GHS07, GHS09
Signalord: Fara
Faroangivelser: H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga
H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna
H315 Irriterar huden
H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad
H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

Isoparaffinkolväte

Faroklass & kategori: Brandfarliga vätskor. Kategori 3
Aspirationstoxicitet. Kategori 1
Farligt för vattenmiljön. Kategori 2
Piktogram: GHS02, GHS08, GHS09
Signalord: Fara
Faroangivelser: H226 Mycket brandfarlig vätska och ånga
H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna
H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

16. ÖVRIG INFORMATION

Den rekommenderade användningen av pennorna bedöms inte innebära någon hälsofara vid inandning eftersom bläcket är uppsuget i tampong och exponeras mot luften genom den indränkta tampongspetsen vars yta är liten vilket innebär att avgången av lösningsmedel till luften är mycket låg. Risken för hälsofara vid förtäring är också liten eftersom pennan måste brytas upp för att nämnvärd bläckmängd ska kunna sväljas. Den mest påtagliga risken innebär en beröring av ögonen med tampongspetsen vilket kan vara irriterande.